

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 33. ANULU XII.

Sabiu, in 26 Aprile 1864.

tru provincie din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. girulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Proportiunea poporatiunei, possessiunei si a dărei între natiunile ardelen.

Subt acestu titlu citim in „Kol. Közl.” nr. 22. 1864. urmatoriulu articlu de fondu, care-lu dămu aci in versiune câtu se pôte fidela, cu scopu de a ne pôte face vre-o câte-va observatiuni asupr'a dateloru numerice si a punctulu de plecare a corespundintelui. Articolulu suna:

„Fiindu provocatu din mai multe pârți: ca in ce modu s'aru pôte sci proportiunea possessiunei (de pamentu, trad.) între cele trei natiuni de capetenia, care locuiescu in Ardełu, amu menitu serie acestei ierni grele, spre a întreprinde acēsta scrutare. Nu dīcu, cumca acestu articlu alu meu aru fi o sumare infalibila, insa o dīcu, ca incātu suferē starea cea confusa si incerta a referintieloru nōstre statistice, se va apropiā prē multu de adevera, marturia despre acēst'a pôte fi acea impregiurare, ca de-si amu plecatu din trei diferite puncte de vedere, totusi rezultatulu, afara de omica diferentia numerica, este totu acela-si.

„Aceeā inca o sciū bine, cumca asiū fi potutu face unu operatu mai bunu si mai corespundiatoriu scopulu, cāndu, provediutu cu mai multe mii de cōle liniate, asiū fi cercețatu tōte 8 diregatoriile catastrale, si luāndu lānga mine cātiva individi din acelu impregiuru, cari cunosecu lucrulu bine, asiū fi lucratu cāte va septemāni. — — — insa acēst'a remāne unu — pīam desiderium —, acusi cāndu comisiunea statistica se va face fapta, dēns'a apoi va face unu opu mai temeinicu si va pôte indreptā si smintelele mele.”

„Dar pāna atunci sa vedemu urmātōrea prescurtare a calculārei mele, deōrece sciū prē bine, ca o lucrare statistica mai specificata n'are locu in colōnele unui diuariu, o facu acēst'a singuru pentru aceea, pentrucā, cum se scie, dela noi Magiarii tōte vrēusa le detraga, sa se scie incai si sa se veda celu putīnu, cumca si materialminte mai multu posedē natiunea magiara si secuia pe partea lorū, decātu celelalte natiuni la olaltā luate.”

„Spre eruarea proportiūnei de possessiune natiunala, amu luatū trei fundamente: adeca I. operatele dessarcinārei de pamentu, II. Calcularea supremulu ingeniuru catastralu Mer-sich, III. darea pamentulu de astadi.”

Dela inceputu facu acea observatiune, cumca despre Ardealu totdeun'a astfelu vorbescu, cā cāndu „pārțile” aru fi totu intrapate cu densulu, din acea cauza, pentrucā atātu operatele catastrale, si cele pentru dessarcinare, atātu calcularea ingeniuru, cātu si darea intru atāt'a suntū legate un'a de al-t'a, incātu de presinte despre Ardełu fāra de pârți nu pôte fi vorb'a, ba si aceea debuie sa insemnezu, cumca numerulu locuitoriloru l'amu luatū in calculu rotundu de 2,200,000, din care 200,000 se impartu între Evrei, Zigani, asiā numitii straini si Armeni, prin urmare remānu Magiari, Secui, Romāni si Sasi 2,000,000.”

Sa ne incercāmu cu insasi proportiunarea mai nainte dupa dessarcinarea pamentulu: teritoriulu Ardełulu face 10,375,186 jugere.

din care neproductivu	—	—	389,219 jugere
„ „ „ productivu	—	—	9,985,967 „
numerulu fumuriloru	—	—	401,219, punendu

la unu fumu 5 1/2 suflete; fiindu numerulu fumuriloru celoru desjobagite 173,781, numerulu sufleteloru va fi 955,795. — Dintre acesti desjobagiti 9 1/12 voru fi Romāni, 1 1/12 Sasi, 2 1/12 Magiari. Intru adeveru nici cu celu mai mare calculu pôte veni mai mare numeru pe partea Romāniloru, ba pôte mai putīnu, pentrucā de vomu luā 9 1/12 din fumurile desjobagite, voru picā pe partea lorū 130,335 fumuri, care immultite prin 5 1/2 va dā 716,842 suflete.” „Ast'a e mai multu, de cātu se pôte calculā, deōrece 9 1/12 din intregulu numeru alu Romāniloru de 1,200,000 face numai 900,000, este insa sciutu,

cumca s'au desjobagitu preste totu 955,000 suflete, — deōrece in fundulu regiu (in scaunime, — transl.) locuiescu 186,692 Romāni si 149,752 Sasi dupa numerarea dela 1857. Asiā sa cugetāmu, cumca romanimea posedē jumetate din pamentulu fundulu regiu. —

Pamentulu productivu facendu 9,985,967 jugere, din care: araturi, fenatie, vinatie, si trestiiisu facu 4,688,553 jugere	
pamentulu desjobagitu face	— 1,615,574 jugere
remāne	— 3,072,979 jugere
Pamentulu din fundulu regiu face	— 1,550,000 jugere
neproductivu	— 58,268 jugere
remāne productivu	— 1,491,732 jugere,

deōrece in cerculu catastralu alu Sabiului, care mai preste totu cuprinde pamentu din fundulu regiu, suntū 558,573 jugere araturi, fenatie si vinatie, ear paduri si pasiune 582,491 jugere, asiā dar potu supune, cumca jumetate din 1,491,732 jugere este aratoriu, fenatiu si viie, eara din ceealalta jumetate 1/4 parte este pasciune, si 3/4 pârți padure. Acumu sco-tiendu din cele 3,072,979 jugere acea jumetate de 745,866 jugere de araturi, fenatie, vinatie si trestiiisu, apoi totu mai remāne pe partea possessoratulu 2,327,113 jugere, insa si din acestea sa dicemu, cumca 1 1/10 parte o posedē possessoratulu de sānge romānu, astfelu va remanē in araturi, fenatie, vinatie si trestiiisu, pe partea possessoratulu magiaru, si pe partea desjobagiteloru magiari la olaltā 2,363,665 de jugere, a cārui dare fa ce 630,580 fl.; darea possessiunei romāne (az olāhok birtok) de 1,817,324 jugere face 484,817 fl.; possessiunea sasēscā de 507,564 jugere are o dare de 135,405 fl. v. a. Totalitatea pamentulu de pasinne face 1,164,407 jugere, din care subtragendu celu din fundulu regescu cu 186,466, remānu 977,941 jugere, a cārui 1/12 pârți astadi este a possessoratulu, precumu si din partea remasa, in sensulu patentei urbariale, si la ce'u mai reu casu, inca i se vinu 2 1/12 pârți, dar si din acēst'a sa lasāmu 1/10 parte possessoratulu romānu.

La paduri debuie sa intōrcemu proportiunea cu totulu, pentrucā aci astadi se afla in mānile possessoratulu 8 1/12 pârți, era din 4 1/12 pârți, ce remānu in sensulu patentei, si la cea mai nepartinitōre templare inca debuie sa mai vina 1/12 parte, dar iaru sa dāmu 1/10 parte si de aci, possessoratulu romānu. —

Proportiunile acestea, adeca: ca possessoratulu posedē astadi 4 1/12 pârți de pasciune si 8 1/12 pârți de padure, nu le-amu luatū volnicesce, pentrucā in Ardealu suntū 2845 comune, din cari subtragendu cele din fundulu regiu, in summa de 236, mai remānu 2609; dintre aceste comune 359 platescu dare pe terenulu comunu 23,794 fl., dintre cele remase 2250 sa fia inca 1125, care sa platēscā cāte 20 fl. adeca o dare de 22,500 fl., ear 1125 cāte 10 fl. sēu o dare de 11,500 fl. pe care summe insa fāra indoiēla nu le platescu, totusi cu totulu aru face 57,544 fl. —

Amu luatū pamentulu de pasciune, in care inca 3 1/12 debuie asemnate possessoratulu, pe partea desjobagiteloru cu 651,961 jugere, venitulū curatu dela unu jugeru de pasciune, un'a cu alt'a fiindu 61 xr., astfelu darea pasciunei aru face 39,770 f.

Padure amu luatū pe partea desjobagiteloru 1,191,203 jugere, din care 3 1/12 se cadu possessoratulu, venitulū curatu alu unui jugeru, un'a cu alt'a, fiindu 28 xr., darea va fi 33,354 f., preste totu 73,124 f., prin urmare, n'amu pusū prē putīnu pe partea desjobagiteloru, ci din contra mai multu cam cu 15,580 f. si cu pasciunea si padurile, care respundu la asta suma de dare. —

Ceealalta proportiunare facendu-o, precumu amu facutu-o si la araturi, ese pe partea possessoratulu magiaru si a magiarimei desjobagite, pasciune: 521,568 jugere cu dare de 31,815 f., pe partea romanimei 508,858 jugere cu dare de

31,040 f., pe partea sasimei de 133,981 jugere cu dare de 8,173 f.

Padure vine pe partea ungurimei 2,561,084 jugere cu dare de 71,710 f., pe partea romanimeii 1,217,771 jugere cu dare de 34,097 f., pe partea Sasiloru 354,150 jugere si cu dare de 9,916 f.

prin urmare pamentu productivu pe partea magiara 5,446,317 jugere

cu dare de 734,115 f. v. a.

pe partea româna — — 3,593,953 jugere

cu dare de 549,955 f. v. a.

pe partea sasa — — 995,695 jugere

cu dare de 153,495 f. v. a.

Dupa calcularea inginerului supremu Mersich, possessiunea magiara si secuia face 5,800,000, din care subtrahendu celu neproductivu, remanu 5,382,968 jugere, a căroru dare este 775,148 f., possessiunea româna face 3,600,000 jugere, din care este productivu 2,346,746 jugere cu dare de 481,931 f., ear cea sasésca face 1,350,000, din care este productivu 1,153,377 jugere cu dare de 180,486 f.

Ce se atinge in urma de a trei'a proportiunare dupa darea pamentului; Ardélulu aru avé astadi dare de pamentu 1,437,565 f.; insa deorece cei cu 25 f. dare, numai in Ardéalu, afara de pârti, platescu dare de pamentu si casa 237,336 f., astfelu, la olalta cu pârtie, potemu calcula numai darea pamentului cu 240,000 f., care suma subtrahendu-o din 1,437,565 f., remâne 1,177,565 f., tôte trei natiunile luandu-le in numeru de 2,000,000, pica pe unu sufletu 59¹/₁₀ cruceri, mai putinu cu o fractiune, ce nu se pôte luá in privire. —

Deorece in fundulu regiu locuiescu 189,000 Români si 151,000 Sasi, prin urmare, pe acesti locuitori pica o dare de 206,333 fl. si remâne 991,232 f., aci dupa suflete aru pica pe Români 114,637 fl., ear pe Sasi 91,696 f., dar fiindca si in fundulu regiu sunt mai putini possessori români, decâtu sasi, apoi, si aci, precumu amu facutu si in comitate, numai dône din trei pârti amu potutu luá de possessori, pentru aceea va fi darea Sasiloru 129,908 fl., ear a Româniloru 76,425 fl. —

In comitate si in scaune secuiesci, locuiescu Magiari 585,000, Români 1,028,000 si Sasi 47,000, asupr'a acestora dupa numerulu sufleteloru aru pica, pe partea magiara — — 349,320 fl. pe cea româna — — 613,847 fl. pe cea sasa — — 28,065 fl. dar fiindca dintre Români numai ²/₃ s'au desjobagitu, prin urmare din remas'a ¹/₃ parte ¹/₁₀ trece la Magiari, ¹/₁₀ la Sasi si loru debuie computata, prin urmare va fi darea Magiari-loru in comitate si scaunele secuie, adaugendu si cele 240,000 f. laolalta 773,475 f., si fiindca venitul curatu, luandu pamentulu un'a cu alt'a, face 1 f. 44 xr., asiá dar summ'a pamentului, care raspunde la summ'a dârei de mai susu, va fi pe partea loru 5, 372,909 jugere, a Româniloru dare 485,656 fl., seu 3,373,586 jugere, a Sasiloru 178,434 fl. s'au 1,239,472 jugere.

Impreunandu tôte trei proportiunile, voru resultá urmátorele :

	dupa dessarcinarea pamentului		dupa Mersich		dapa darea pamentului de astadi	
	pamentu productivu	dare f.	pamentu productivu	dare f.	pamentu productivu	dare f.
A Magiari-loru si Secuiloru	5,446,317	734,115	5,382,968	775,148	5,372,909	773,475
a Româniloru	3,543,953	549,955	3,346,746	481,931	3,373,586	485,656
a Sasiloru	995,695	153,495	1,253,377	180,486	1,239,472	178,434
Summ'a	9985965	1437565	9983091	1437561	9985967	1437565

(Va urmá.)

H. H.

Sabiiu 21 Aprile. „Coresp. gen.“ comunica, ca Mai. Sea Imperatulu au aplacdatu pentru ajutorirea cultului si invetiamentului greco-orientalu din Transsilvani'a summ'a totala de 25,000 f., din cari 4000 f. pentru imbunatatirea dotatiunei Episcopului greco-orientalu, 2400 f. pentru dotarea Vicariului generalu, a cărui denumire remâne rezervata Maiestății Seie; 4800 f. pentru 4 Assessori consistoriali, cari se voru intări de Maiestatea Sea, 800 f. pentru dotarea Secretariului episcopescu, si 2300 f. pentru spesele Cancelariei si a Bisericei catedrale; mai departe s'au incuviintiatu 3800 f. pentru dotarea a patru professori la facultatea teologica greco-orientala, si remunerare de 300 f. pentru directorulu

acelei'a; apoi 5000 f. pentru ajutorirea a 50 elevi ai facultății teologice, si 2000 f. spre acelu scopu, cá patru elevi clericali sa pôta cercetá universități. —

Noi in privinti'a acestei impartiri facute din partea Statului avemu a observá: ca prin aceea s'au vatematu dreptulu de dispositiune alu Bisericeifatia cu acelu ajutoriu, pre care Statulu l'au aplacdatu spre scopuri bisericesci si scolare ale Bisericei nôtstre din Ardélu. Vatemarea dreptului Bisericei in privinti'a dispusetiunei proprii este cu atâtu mai invederata, cu câtu se scia, ca acestu ajutoriu vine din partea unui statu constitutiunalu, ca s'au incuviintiatu dupa formele legale constitutiunale si ca altoru biserici, căror'ali sa'u datu din partea statului asemenea ajutore, nu li s'au impusu si acésta conditiune restringátore. —

Cincu-mare 9/4 1864. *)

Duminec'a a 5 a s. postu avui norocire a fi si eu pelânga cei multi barbati de natiune straina, cá auditoriu la examenulu tinutu in aceeași di la scól'a gr. res. din Cincu-mare. Resultatulu acestui examenu a fostu fôrte bunu; căci întrebările cele puse de invetiatoriulu Ignatiu Mondocea si de alti domni, copiiloru si copileloru din clas'a II. si a III., fu spre mirarea numerosiloru auditori. Cu deosebire fiindu amplotatii oficiolatlui scaunulu dd. Jude reg. Eitel, Jude scaunulu Welther si altii, precumu si dd. invetiatori ai scôlei reale luterane interesati de a audi ceva din istori'a patriei, cu responsurile din partea prunciloru, s'au declarat tare multiamiti; precumu si cu deslegarea unoru probleme grele aritmetice. — Invetiatoriulu Mondocea la inceputulu examenului au tinutu o cuventare, in care au aretatu problem'a scóleloru populare; si in fine dupa ce d. Jude regescu si-au declarat multiamirea pentru sirguinti'a invetiatoriloru si a scolariloru, s'au incheiatu examenulu cu alta cuventare scurta a invetiatoriului Mondocea, care s'au finitu cu acclamatuni pentru Escellenti'a Sea D. Episcopu, pentru dd. auditori etc. etc. I. P.

Gurariulu in 13 Aprile. (Intardiatu.)

In iérn'a trecuta avu scól'a nótstra norocire de a fi cercetata de d. Consiliariu de scóle Dr. Vasiciu, care ospitandu mai multe ôre la propunere, se convinse, ca invetiatorii dupa procedur'a metodica, ce o întrebuintiêza, potu face sporiu bunu, le observá cele ce erá de observatu, si dandu-le indreptariu si-esprimá dorinti'a de a fi fatia la examenulu. Convinși, ca voru fi facutu destulu obligatiunei loru fatia cu scól'a si cu comun'a, invitara pre d. Protopopu Hanni'a la examenulu, care si veni dimpreuna cu d. Consiliariu Dr. Vasiciu. Cátu erá de mare asceptarea comunei nôtstre, se vede de acolo, ca fiindu localitátile de scóla anguste, pregatirea pentru examenulu se facu in Biserica, care erá indesuita de ómeni astfelu, încátu deabea potura strabate onoratii dd. óspeti la locurile destinate pentru densii. Examenulu incepu la 1 óra cu clas'a 1, si durá pâna la 5¹/₂ óre. Responsurile, ce le dedura scolarii, fura precise, si dupa cercetările, ce le facura d. Consiliariu si d. Protopopu, dovedira, ca copiii nu au invetiatu nemicu, ce nu aru fi priceputu, si desi se parea ca se impedece ici colea la vreo întrebare neasceptata, totusi dupa o conducere buna sciúra însisi sa se ajute. — Déca s'a destinsu class'a I. cu sporiulu, ce l'a facutu in cetire dupa metod'a nótua, întrebuintiandu Abcdariulu d-lui Boiu, pe care d. Consiliariu pune mare pretiu, apoi class'a II. a incantatu pre toti asculatorii cu responsurile cele eminente, éra mai cu séma pre d. Consiliariu, care animandu pre scolari, strigá: detotu bine! fôrte bine! prea bine! si intru adeveru responsurile din Istori'a biblica, din Catechismu erau de totu bune, insa ceea ce multiam fôrte multu, fu tractarea Gramaticiei intr'unu modu practicu, astfelu încátu scolarii si scolaritiele nu remasera datori cu nice unu respunsu din analis'a ce o facura, si aretara ca sciú deosebi cuvintele si cunoscú pretiulu loru in vorbire. Computulu, cantările bisericesci si lumesci, cunoscintiele geografice, istorice, naturale, declamările si cuventările miscara animile toturoru, si invetiatoriulu Georgiu Popp'a secerá meritat'a lauda.

Dupa finirea examenului exprimá d. Consiliariu bucuri'a sea pentru responsurile cele frumóse si la întielesu, multiam parintiloru pentru partea ce au luat'o la examenulu, si pentru rabdarea, ce au avutu in decursulu lui, multiam mumeloru, care au datu fetele la scóla si au venitu la convingere, ca si fetele au lipsa de invetiatura, rogá pre parintii cá sa deo copiii la scóla, pre invetiatori cá sa continue mai de parte cu metod'a loru cea buna. D. Prot. Hanni'a aretá, ce deosebire este între scól'a de mai nainte si între cea de acumu, si crediendu ca se va fi convinsu ori cine, ca invetiato-

*) Intardata din lips'a spatiului.

Red.)

riul este sufletul scôlei, se bucură ca au fostu norocosu in alegerea invetiatiului Georgiu Popp'a, si ca prin acés'a a contribuitu la sporiulu ce l'au facutu scolarii; multiamî in fine si diregatorie si inspectiunei locale, si dandu-le indreptări mai departe, esira multiamiti din mijloculu nostru. — Poporulu luă parte pâna la fine cu cea mai mare atentiune, dovada destula, cum inseteaza elu dupa invetiatura; se impartira premii in bani la scolari, carii inca se pareau a fi mândri ca au seceratu atât'a lauda.

Ddiu sa ne ajute, că sa potemu continuă cele incepute, spre marirea lui si folosulu nostru!

Unu ascultatoriu.

Principatele române unite.

Temerea noastră, ca Camer'a din Bucuresti nu va votă legea rurala, se adevăresce. Deputatii acelei cameri atât'a s'au invertitu in giurulu proiectului, pâna candu au venit la o idea politica, (?) la o lovire cumu amu dice, care mai multu i'au lovit pe densii decâtu pre ministeriulu, asupr'a cărui eră indreptata lovirea. Legea rurala eră obiectulu, dupa care se ascundeau deputatii cu pucine esceptiuni, cari vrău acum cu ori ce pretiu sa restorne ministeriulu. D. Boierescu fu unulu dintre eroi, care cetea pecatele ministeriului comise cu ocaziunea procederei la asternerea proiectului de lege rurala. In fine ceea ce eră intentiunea Camerei, se si facu, — se dedă ministeriului votu de neincredere. Pentruce? se voru intrebă cititorii? Acés'a nici cei ce l'au datu nu credemu sa o scia curatu, pôte pentruca „puterea e Bruta“ a dlui Boierescu et comp., tieranii pe carii dupa acelu domnu se radima ministeriulu, eră sa se scôta de sub jugu.

In urm'a acestui votu eră firescu lucru, ca ministeriulu sa demisiuneze. Domnitoriulu insa nu au primitu demisiunea, ci au adressatu camerei urmatoriulu mesagiu:

Domniloru Deputati!

In urmarea votului de desaprobară, ce majoritatea Adunării Elective a datu ministeriului Meu, in privint'a infatșiării proiectului de lege rurala, cabinetulu meu din 12 Octobre 1864., a depusu demisiunea s'a in mânil Mele.

Eu nu amu potutu priimă acésa demisiune, pentru ca votulu de desaprobară este datu de d-vôstra fără macaru sa fi intratu in discussiunea unei cestiuni de mare importantia, imbunatatirea sôrtei locuitorilor muncitori de pamentu, garantata lor prin Art. 46 alu Conventiunei din Parisu, si pre care tier'a intrăga o ascépta cu o legiuita nerabdare, si acés'a in insusi interesulu asigurării proprietății fonciare.

De aceea, eu amu insarcinatu pe ministeriulu meu de a ve infatșiă proiectulu pentru reform'a legii electorale, prevediuta de Innaltele Poteri subscriitóre Conventiunei din Parisu, reclamata de unu indetungatu timpu de tiéra, si in multe renduri si de insisi d-vôstra.

Acésa reforma mai multu decâtu ori si cându a devenitu astadi urgenta, pentru ca numai prin ea Romani'a pôte dobandi o Adunare, in care interesele tuturor claselor societății, voru fi mai deplinu reprezentate.

Insa fiindca pe de o parte se apropie sfintele serbatori ale invierei mantuitoriului omenirei, ear pe de alt'a dorescu că d-vôstra pe unu scurtu tempu sa ve întorceti pe la locuintiele d-vôstre, pentru că la insusi sorgintea mandatului d-vôstre sa ve incredintiati de sentimentulu natiunei si totu deodata sa ve convingeti ca, multiamita providintiei, ordinea publica nici intr'o parte a României nu este nici turburata, nici chiaru amerintiata; asupr'a propunerei consiliului meu de ministri, eu prerogu Adunarea Electiva pâna la 2 Maiu viitoriu, si dar, in acea dî Adunarea este din nou convocata in sesiune extraordinaria, spre a se ocupă cu discutarea si votarea proiectului de lege electorala.

Domniedieu sa ve aiba, domniloru deputati, in a s'a santa paza.

Datu in Bucuresti la 15 Aprile 1864.

Alessandru Ioann I.

Ministeriulu dar rămâne inca, si Camer'a dupa o recreatiune va veni că sa descute asupr'a legii electorale; din câte vedemu insa din „Romanulu“ majoritatea camerei si nepretenii guvernului suntu fôrte esacerbati de cursulu lucrurilor si speru ca ministeriulu nu se va mai suî pe bancele lui la redeschiderea camerei. De alta parte manifestatiunile cele multe dovedescu încredere in guvernulu actuale si cu deosebire in Domnitoriulu, si asiă e fôrte probabilu, ca deca camer'a nu se va aretă impacabila va fi tramesa a casa, că sa fia inlocuita de alt'a.

Legea electorala este data Camerei inca dela 14 Aprile

spre desbatere, liniamentele principali dinrens'a sunt următoarele:

Alegatorii suntu sêu primari sêu directi. Censulu este pentru cei din urma dare directa de patru galbeni celu putinu atâtu pentru tierani, câtu si pentru orasieni. Etatea alegatorilor e 25 ani, pe langa care se mai adauge si conditiunea, ca alegatorii sa scie ceti si scrie. Fără censu suntu parochii, professorii de academii si facultăti, doctorii si licentiatii, advocatii, inginerii si architectii, toti acesti'a deca suntu providiuti cu documente si diplome recunoscute de guvernulu tierrei, institutorii primari ai scôloru publice, in fine pensiunistii militari si civili, cari priimescu o pensiune anuala celu putinu de 3000 lei. Celoru ce voru sa fia alesi la adunarea generala, li se cere sa fia români nascuti sêu se fia dobânditu naturalisatiunea cea mare; sa aiba dreptulu de alegatoriu in vre-o comuna urbana sêu rurala; sa aiba verst'a de 30 de ani si sa scia ceti si scrie. Comunele, care numera dela 50 pâna la 100 alegatori primari (acestia au censu de 48 lei la tiéra, iara la orasiu si preste totu in comunele dela 3000 pâna la 15000 locuitori 80 lei, celelalte in susu 110 lei) alegu câte unu alegatoriu directu. Comunele dela 100 pâna la 200 doi, si asiă mai departe crescându cu fiacare suta numerulu unui alegatoriu directu.

Toti alegatorii directi ai unui districtu forméza unu colegiu. In colegiulu, unde aru trece numerulu alegatorilor directi preste 300, se impartu in sectiuni a căroru numeru nu pôte fi mai putinu de 200. Camu la 25000 suflete se vine unu deputatu pentru Camera. Alessulu trebuie se aiba majoritate absoluta, carea consta din jumetatea voturilor cu unulu mai multu.

Membrii curtii de casatiune, directorii si siefii de sectiune la diferite ministere, prefectii, subprefectii, siefii si commissarii de politia nu potu priimă mandatulu de deputatu in camera; presiedintele si membrii tribunaleloru nu potu fi alesi in districtulu jurisdictiunei lor. Deputatulu, care aru priimă o functiune publica salariata sêu inaintare se priivesce că dimisiunatu si supusu realegarei. —

Cātu privesce politic'a din afara a Romaniei, reproducemu dupa Bucimulu unu casu, care arunca destula lumina asupr'a situatiunei. Eata ce se serie in Bucimulu dela 18 Aprile 1864.

Din dinarinlu Debate dela 23 Aprile aflămu acestea: Noutătile turburătorie se urméza; astadi populatiunea orasiului nostru este pusa in miscare de consululu rusescu, care a avutu la amédi o audiintia la Principele Cuz'a, si i-a cerutu, din ordinea Principelui Gortschakof, sa dimisiuneze ministieriulu actuale M. Cogalnicénu, pe care lu acusa ca conspira cu Polonii si cu revolutiunea polona.

Aflu din sorginte competente, ca Principele Cuz'a, observându baronulu Offenbergh, consululu generale rusescu, ca nu crede cumca principele Gortschakof sa-i fi datu o asemenea instructiune si ca doresce s'o veda scrisa, baronulu Offenbergh i spuse ca-i va supune o nota scrisa a vicecancelarului Rusiei in acésa privintia, si ca-i va infacisiă si alte piese scrise, cari sa-i probeze, ca primul seu ministru Cogalnicénu fusesc in relatiuni cu revolutiunarii poloni.

Principele Cuz'a declară consulului generalu, ca conside-ra tôte acestea că facute din capu-i, fiindu ca nu pôte crede ca guvernulu rusescu aru fi potutu formulă prin agentii sei cereri incomptabili cu demnitatea sea de Domnitoriulu si cu demnitatea natiunei române.

Se dice, ca se dederă explicări violinti, si ca consululu generale est din palatu sburlitu de turbare. Baronulu Offenbergh a fostu concediatu de Principe in astfelu de termeni, in câtu i-aru fi cu neputintia sa rămâne la postulu seu la Bucuresti. Dupa amédi, consuli Austriei si Prussiei au avutu o conferintia cu colegulu lor infruntatu.

Prospectu politicu.

Conferintia din Londr'a, amanata pâna la raspunsurile Austriei, Prussiei si Daniei in privint'a armistiului, va poté continuă acumu lucrările sele; pentruca Austri'a si Prussi'a au respunsu, ca armistiulu pe bazele cunoscute nu-lu priimescu.

Englesi i spumega de mania, ca regimulu lor s'a potutu degradă pân' la atât'a, încātu pentru placerea Franciei sa nduplece pre Garibaldi la plecarea. Adunări de poporu, afisie prin coltiurile stratelor, deputatiuni la ministrii, injuraturi in publicu suntu dese, si politia a fostu silita a mpedecă adunările si cuventările cele infocate ale adoratoriloru eroului italianu. Garibaldi impreuna cu fiulu seu secundariu Ricciotti au plecatu din Engliter'a in 15/27 Aprile pe o naia a ducelui de Sutherland. Prin foile englesesci cerculéza o

adresa de multămă a lui Garibaldi către press'a englesă. Într'alta adresă către poporul englesu dice, că simpatieile către sine le privesce că simpatii pentru Itali'a. „Itali'a, se dice în această adresă, admira instituțiile britice.“ — Impresia cea neplăcută, ce o-a făcut primirea cea strălucită a lui Garibaldi și asupra regelui Italiei Victoru Emmanuilu, se vede de acolo, că în prim'a undă avisă pre ambasadorulu seu din Londr'a, să nu mai calce în casele aceluor barbați de stat englesi, cari au făcut banchete etc. în onorea lui Garibaldi. Dar fiindcă acést'a, precum știm, o facuseră cele mai înalte personalități ale Angliei, până chiar și ministrii, pentru aceea ambasadorulu remonstră îndată. La plecare sa făcuse promisiuni Garibaldi, a se reîntoarce în curendu. —

Din câmpul războiului înimicu nou. Frederici'a e golită; în ce direcție s'au retras Danesii, nu se știe. Se dice, că în Copenhagen se mira tare, cumu Prusii după luarea Düppelului n'au atacat și insul'a Alsen, carea pe atunci n'ar fi fost așezată de mai mult decât vreo 4000 soldați. — O parte a marinei austriece a plecat și poate va fi și sosită în apele mării mediteraneene; asemenea eră să se ducă acolo și o flotă englesă; scopul cestei din urmă este încă numai, a înșpăimânta pre Austri'a și Prusii'a, că să facă concesii la conferință în privința armistiului? ori că să înțarască pre regele în contra partidei extreme naționale din Copenhagen? Venitoriulu va arăta; probabilitatea regresivă e pe partea acestei conjecture, căci deca ar fi voitu Anglia serioasă să ajute pre Dani'a, o-ar fi făcut, până nu se pierde atâtea vieți ale fiilor ei. —

Reîntorcându-ne la conferințele din Londr'a, Prusii'a și Austri'a ceru edarea corabiilor germane (ne-austriece și ne-pruse), ce le-a prinsu marin'a daneză; Dani' dăcu, că de ore ce confederația germană a conșentit, că trupele austro-pruse să treacă prin o țară confederațională (Holstein) și prin acést'a au făcut reu Daniloru, de aceea și Dani'a au avut dreptul de a capera (prinde) corăbiile ale statelor confederative. La acést'a însă răspundă puterile aliate (Austri'a și Prusii'a), că deoarece Dani'a confederației germane nu i-a declarat război, de aceea ori ce prinde a nărilor ei trebuie să se privească că piraterie (hoția de mare); de aceea năile germane să le dea afara. Franca se crede că va sprijini părerea acést'a. — Știrea despre mergerea unei flote engleze în marea de medianopte a frântu cerbici'a Danesiloru, și asiă cestiunea armistiului se vede că se va rezolvi.

Totu mai generală devine ideea, că Napoleonu va reuși acum cu planul seu de congres european, prefăcându întru același tocmai conferințele de față. Precum se știe, un'a din cauzele principale, ce s'au pertractat la acelu congres, ar fi cauză polonă; aici însă se lovesce intenția cea filopolonă a Francei de rezoluția cea firmă a Rusiei, carea precum dela început asiă și acum privesc cestiunea polonă ca o cestiune internă, ce trebuie rezolvită în interesul imperiului răsărit. —

În privința escadrelor austriece și engleze, ce erau a se trimite în marea mediteraneană, scrie „Monitoriu“ din Paris următoarele: Anglia a cerut deslusiri asupra trimiterii de nave belice austriece în marea baltică. Austri'a a declarat, că nu are scopul acést'a. În urm'a acestei declarații nu va trimite nici Anglia escadră în marea baltică. Austri'a și Prusii'a stăruiesc pe lângă suspendarea blocadei; Prusii'a dreptu recompensa aru abdica la ocupația Iutiei și la contribuția belică. Afară de aceea aru desiertă Iutlandia în data ce Dani'a aru desiertă Alsen și aru redă năile prinse. Știrea acést'a se adevărează și prin o depesă din Berlinu a „Pressei“ de Viena.

Starea religioasă-națională a Bulgarilor.

Ceea-ce preocupă astăzi mai mult națiunea bulgară, este cestiunea religioasă națională. Acést'a se constată din corespondințele pressei bulgare, ce i se trimite de către mai toate comunitățile asupra aceluiași subiectu important. Ear orasiulu Plovdiv, care figurează că cheflicu și care s'a distinsu mai mult în asta cauză națională, cum amu mai avut ocazia d'a vorbi și alta dată despre acést'a, ne da și acum cele mai nobili exemple. Noi reproducem o corespondință a diavariulu Bulgaru „Savetnicu“ (Consilierulu) redigată în Constantinopol.

— Plovdiv (Filippopolis) 18. Martiu.

Serbătorile remarcabile în Istoria Ecclesiei, Dominec'a a deveratului ortodocismu, e pe la noi de o importanță cu totul deosebită; căci în diu'a acést'a, sunt acum trei ani, s'a alungatu din bisericile noastre numele Patriarhulu grecu și

apară dorința generală a populu pentru reînnoirea ierarhiei noastre ecclesiastice. Pentru a patra oară se glorifică această remarcabilă că serbătoare a Eparchiei, nici odată însă ceremoni'a n'a fost atâtu de splendidă, atâtu de măreț, ca în anul acést'a.

Ceremoni'a a fost onorată de către următoarele comune prin reprezentanții lor, persoane religioase și laice. Comuna Pazargicu, Haschinu, Chirpanu, Calofer, Gabarev, Adjaru, Carlovo, Clisur'a, Coprivici'a, Streles, Bărtigovu, Pester'a, Stanimen, Dermen-dereli și Pahie: Coiun-tepe, Caradjadag și Conusiu.

După ceremoni'a servitiului divin, la care a asistat o mare mulțime de populu și care se efectua în biseric'a Santa — Madona, de către 24 preoți sub președinția parintelui Archimandritu Damaschinu suplinitorulu Prea Santei sele Pastoriulu nostru, d. Paisiu, se țin în școl'a Santulu Chiril și Metodi sinodulu ordinariu alu Eparchiei, în care s'a prezentat într'o expunere comptulu de cursulu lucrărilor administrației ecclesiastice pe anul acést'a.

În patru ședințe, ținute în intervalu de trei zile, s'au cercetat lucrări mai remarcabile, că cele următoare:

Revisiunea a arătat toate compturile active și pasive ale administrației a fi exacte.

În urm'a demisiunii membrilor administrației ecclesiastice de până acum, s'au numit membri ai disei administrației dd. Iscro Kesicov, Pavelu Curtovici, Vele Teodorov, Tico Cablesco, Constantin Nicolov, Georgiu Lulcev și Ivanu Undji; eara de inspectori ai administrației dd. Christo Ghesiogu, George S. Cialogu și Pee Georgiev.

În unanimitate se luă deciziunea și se aprobă, că în viitoriu să se țină în Constantinopol unu reprezentant pentru cestiunea religioasă, și astfel se alege în unanimitate d. Dr. Stajan Ciomacov. Apoi se determină a i se aduce prin o scrisoare colectivă mulțumirile cuvenite pentru servitiile, ce a adus până acum națiunii și a se invita, că și în viitoriu să continue a stăru pe lângă Guvernulu Imperial spre efectuarea dorinței naționale pentru dobândirea drepturilor noastre religioase.

Se formă o listă de subscripție a ofrandelor, pe cari comunele cele mai avute se obligară a le trimite Administrației pentru întărințarea cheltuielilor, ce se vor face cu reprezentanțele.

Se determină salariulu, ce se va da D. Paisiu, și familiei sele. — „Badustnost-Viitoriulu.“

MULTIAMITA PUBLICA.

Parochulu din Vac'a, Bradu, și locuitoriu din Valea, Comitatulu Zarandului, Nicolaie Tulea, în lun'a Ianuaru 1864, au daruit sfintei noastre Biserici gr. orientale din Vac'a 55 f. v. a. pentru procurarea unui clopotu; acum în lun'a Martiu, Comuna Bisericii menționate voindu a cumpăra o gradină de la Avraamu Ioann din Vac'a, pomenitul Preotu înțelegendu acést'a, numai decât au cumpărat acéstă gradină cu 60 f. v. a. și astăzi în 17 Martiu 1864 au daruit acéstă gradină asemenea sfintei biserici. —

Pentru care daru nobil și simțiminte creștinesc, acestui binefacătoriu din toată inimă i mulțumim. —

Vac'a în 17 Martiu 1864.

Ioann Mané, Parochu în Vac'a. Petru Luea, Inventatoru. Ioann Los,

Curatoru primariu, în numele Comunei întregi.

Nr. 6—3 O casa mare în strad'a Cisnădiei

de închiriatu pe mai mulți ani.

Cas'a, ce se afla în strad'a Cisnădiei sub Nru 177. în apropiere de piața mare cu mai multe încăperi atât parteru, cât și în catulu primu, între care și două saloane, cu pivniță, grajduri, siopru de trasuri și o curte spațioasă, este de a se închiria pe mai mulți ani sau la vre unu arendatoru, sau eventualmente la mai multe partenerii.

Încăperile parteru se pot ajusta și pentru bolte deschise, sau pentru altceva asemenea, localitățile din catulu de sus și cele din curte se pot întrebuintă specialmente pentru cancelarii.

Notiție mai de aproape în privința acést'a se dau în cas'a Nru 73. strad'a Poplăcei.

Nr. 5-2 Se înștiințează publiculu român, cumca se afla de vândare Predice pe toate Dominecile, la serbătorile cele mai alese și la morți, câte-va cu litere cirile, la Tipogarfia lui Georgiu Closius în Sabiu, și la autoru D. Parochu român Georgiu Metesiu în Cutu, — prețulu: nelegate cu 2 f. și broșurate cu 2 f. 10 xr.

Georgiu Metesiu, Parochu rom. în Cutu.